

Felsőoktatási Kutatóintézet

Olvasói közvéleménykutatás a
Magyar Felsőoktatás
folyóiratról

Készítette:

Györgyi Zoltán

Híves Tamás

2004. február-május

---

1. A felmérés

A Magyar Felsőoktatás folyóirat szerkesztősége felkérésére a Felsőoktatási Kutatóintézet 2004 tavaszán olvasói közvélemény-kutatást végzett a folyóirat olvasói körében. A felmérés egy rövid kérdőívre épült (lásd melléklet), ezt egészítette ki 13, részben az olvasók, részben a lap irányításában, szerkesztésében szerepet vállalók körében készített interjú.

A felmérés célja az volt, hogy a szerkesztőség képet kapjon az olvasói igényekről, s ennek ismeretében folytassa a lap megújítását. A kérdések egy része az olvasói, olvasási szokásokra vonatkozott, más része a lappal kapcsolatos véleményeket, elképzeléseket, elvárásokat gyűjtötte össze. Annak érdekében, hogy a rétegigényeket is jobban megismerjük, feltettünk néhány, a kérdezettre vonatkozó kérdést is.

A felmérés hozzásegítheti a szerkesztőséget, illetve a fenntartót ahhoz, hogy a jövőben az olvasói igényekhez jobban igazodó lapot adjanak közre. Ugyanakkor rá kell mutatnunk arra, hogy ez a felmérés csak a jelenlegi olvasók igényeit tükrözi. A lap szélesebb körben való terjesztése, vagyis új olvasók bevonása nem biztos, hogy lehetséges az itt vázolt elképzelések, igények, kritikák figyelembevételével.

2. A kérdés lebonyolítása

A kérdőíveket a folyóirat 2004. februári számához csatoltuk. A 411 kiküldött folyóiratból 408-hoz mellékeljük kérdéseinket (3 esetben technikai okokból elmaradt a kérdőív kiküldése). A 408 kérdőív 251 címzetthez jutott el, ugyanis a címzettek jelentős részben intézmények, amelyek több példányt rendelnek meg (ill. kapnak tiszteletpéldányként), s az egyes példányokat intézményen belül terjesztik.

A 251 címzett közül 228-at megbízottunk, a Mimikri Közvéleménykutató BT munkatársai felkerestek, s a kitöltött kérdőíveket begyűjtötték. A kisebb települések címzetteit arra kértük, hogy postai úton juttassák el a kérdőívet a Felsőoktatási Kutatóintézethez.

Össességében 209 kitöltött kérdőívet kaptunk vissza. A kérdőívek zöme a személyes megkeresés révén jutott vissza hozzánk (igazolva ezzel a módszer szükségességét), postai úton kevesebb, mint tízet kaptunk annak ellenére, hogy megbízottunk telefonon igyekezett e címzetteket is rábírni az együttműködésre.

A 209 kérdőív a 411 példányhoz képest 51%-ot tesz ki, ami más felmérésekhez képest kifejezetten jó aránynak számít. Ha figyelembe vesszük, hogy a címzettek egy része könyvtár, vagy olyan intézmény, ahol a tényleges olvasókat nem könnyű megtalálni, akkor a visszaküldési aránnyal különösen elégedettek lehetünk: a 209 kérdőív azt is jelzi, hogy a rendszeres olvasók túlnyomó többségét sikerült megtalálnunk, s együttműködésre bírunk. A válaszok ennek megfelelően hitelesnek tekinthetők.

A személyesen megkeresett, de kérdőívet ki nem töltött olvasókról jó kimutatással rendelkezünk a hiány okáról. Eszerint:

1. tábla
Az együttműködés meghiúsulásának oka¹

Ok	Eset
Válaszmeztagadás	30
Nincs meg a keresett személy, intézmény	10
Elköltözött, nem dolgozik ott	5
Nem elérhető (külföldön van, beteg, stb.)	17
Nem kapnak újságot	4
A címzett intézmény nem talált együttműködésre kész olvasót (pl. könyvtár)	5
Összesen	71

A mindössze 30 válaszmeztagadás az olvasók együttműködési készségét tükrözi.

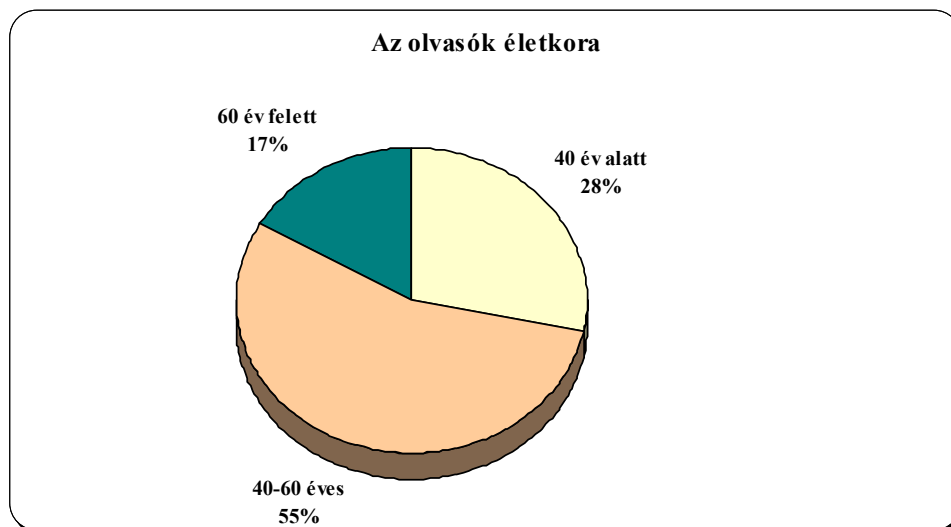
3. Az olvasók összetétele

A 209 olvasóból 55% nő és 45% férfi. Jellemzően (55%) a 40 és 60 év közöttiek olvassák a lapot, feleannyian az ennél fiatalabbak, s harmad annyian (17%) a 60 év felettek. Háromötödük a felsőoktatásban dolgozik, főleg egyetemeken (40%), 16% a minisztériumi dolgozók aránya, 7%-uk pedig az Oktatási Minisztérium ún. háttérintézményeit képviselik. Ezek az adatok jórészt ismertek a szerkesztőség számára is, bár a címlisták alapján nem minden deríthető ki egyértelműen, hiszen a megrendelő

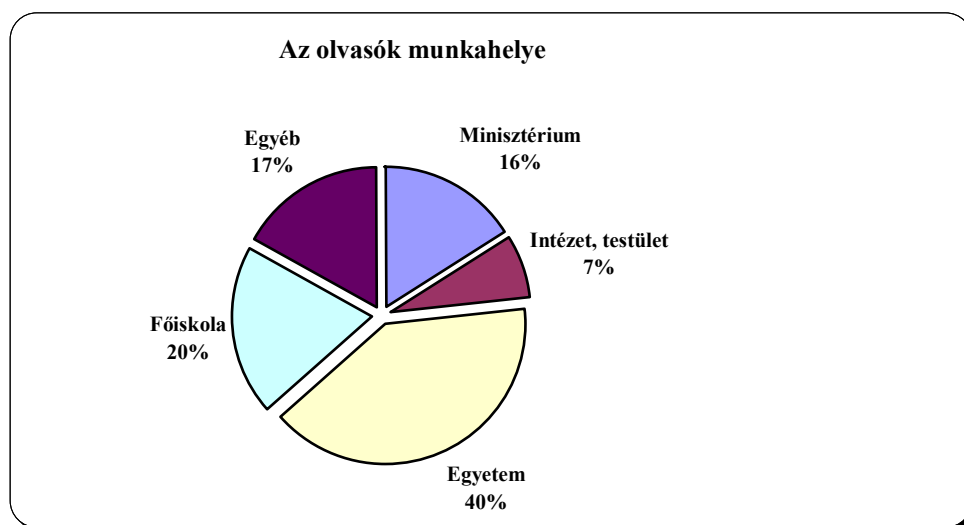
¹ A számok azt is jelzik, hogy az intézmények egy részében több olvasó is válaszolt.

sok esetben egy-egy intézmény, így nem látszik mögötte az olvasó, néhány esetben pedig magánszemélyek rendelik meg a lapot, akik munkahelyéről nincs nyilvántartás.

1. ábra

2. ábra

Az olvasók munkahelyi beosztása (munkaköre) némileg eltér attól, mint amit a szerkesztőség, mint fő olvasói réteget előzetesen megjelölt. Az olvasóknak csak ötöde intézményi vezető, ugyanennyi a tudományos vezető (tanszékvezetői, intézetvezetői beosztásban dolgozó), nagyobb részük tehát más munkakörben dolgozik. Az olvasói kör így szélesebb, mint az sejthető volt. A viszonylag kis elemszám miatt sokkal

mélyebb összefüggéseket nem kereshetünk, de az adatok arra utalnak, hogy egyetemi körökben lényegesen olvasottabb a lap, mint a főiskolai dolgozók körében, s elsősorban azért, mert az egyetemeken a nem vezetői beosztásban dolgozók inkább érdeklődnek, mint ugyanez a réteg a főiskolákon.

3. ábra

Mindezek alapján azt mondhatjuk, hogy a lap nem (csak) a felsőoktatás vezetőié, bár kétségtelen, hogy a felsőoktatásban nem vezetői beosztásban dolgozó oktatóknak csak töredéke olvassa, különösen a főiskolákon.

2. tábla

Hol dolgozik? Milyen beosztásban?

		Felső vezető	Tud. vezető	Egyéb	Összesen
Minisztérium	Eset	10		23	33
	%	5,0%		11,4%	16,3%
Háttérintézmény	Eset	5		10	15
	%	2,5%		5,0%	7,4%
Egyetem	Eset	14	27	40	81
	%	6,9%	13,4%	19,8%	40,1%
Főiskola	Eset	13	12	15	40
	%	6,4%	5,9%	7,4%	19,8%
Egyéb	Eset	2	4	27	33
	%	1,0%	2,0%	13,4%	16,3%
Összesen	Eset	44	43	115	202
	%	21,8%	21,3%	56,9%	100,0%

A megkérdezettek kevesebb, mint a fele (46%) 5 évnél kevesebb ideje olvassa a Magyar Felsőoktatást, közel negyedük 5-9 éve (27%), illetve ugyanennyien ennél régebben, ami egészséges összetételű olvasói körre utal. Az olvasók jellemzően névre szólóan, vagy beosztásukhoz kapcsolódóan kapják a lapot (53%), 38%-uk könyvtárban olvassa. A folyóiratot csak alkalmanként kézbe vevők leginkább ez utóbbi rétegből kerülnek ki. A rendszeres olvasók aránya 58%. A válaszolók közül igen alacsony, kevesebb, mint 3% azok aránya, akik megkapják de általában nem olvassák a folyóiratot.

3. tábla

Milyen módon jut el önhöz a lap? Milyen gyakran olvassa a lapot?

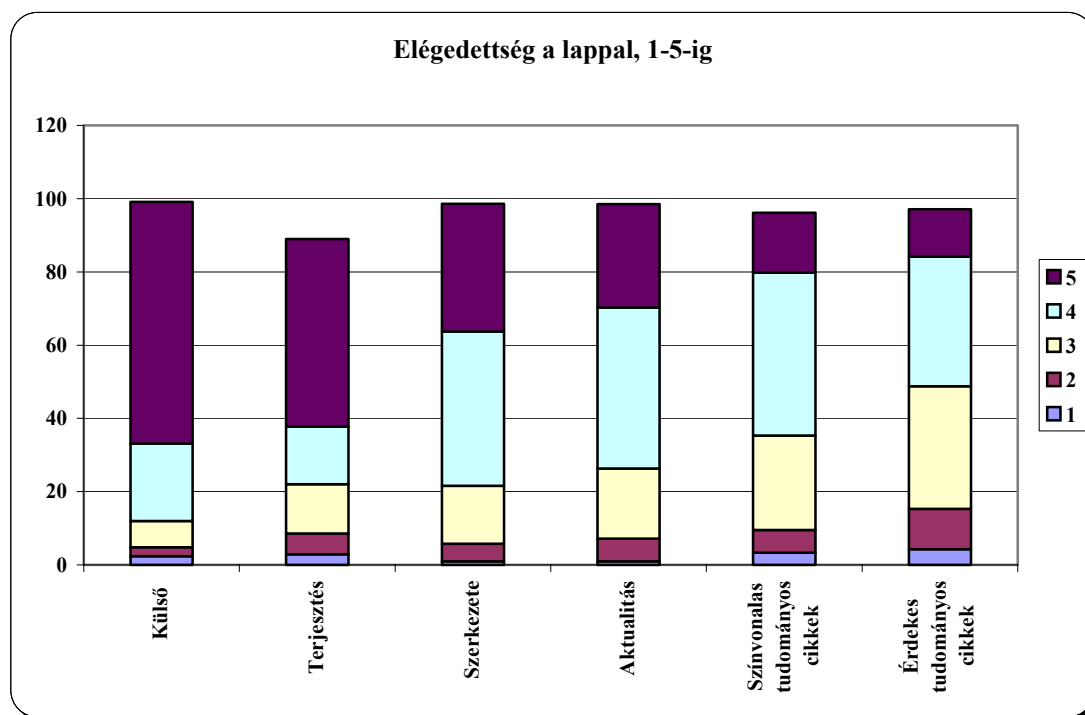
		Rendszeresen	Alkalmanként	Általában nem olvassa	Összesen
Kap egy példányt	Eset	82	26	1	109
	%	40,0%	12,7%	,5%	53,2%
Könyvtárakban	Eset	28	41	5	74
	%	13,7%	20,0%	2,4%	36,1%
Egyéb módon	Eset	10	12		20
	%	4,9%	5,9%		9,8%
Összesen	Eset	120	79	6	205
	%	58,5%	38,5%	2,9%	100,0%

Elégedettség a lappal

A 4. ábra és a 4. tábla a folyóirattal való elégedettséget mutatja néhány szempont szerint 5 fokozatú skálán, az iskolai osztályzatoknak megfelelően. Az olvasók leginkább a külső megjelenéssel elégedettek, de a terjesztéssel sem tapasztaltak különösebb gondot. A lap szerkezetével és aktualitásával kapcsolatban már érezhető némi kritika, ami a tudományos cikkek színvonalával kapcsolatban már valamivel erősebb. A legkevesebben azzal az állítással értenek egyet, hogy a folyóirat *közérdeklődésre* számot tartó tudományos cikkeket közöl.

A válaszok viszonylag egységesek, egymástól lényegesen eltérő vélemények csak jelentéktelen arányban fordulnak elő.

4. ábra

4. tábla

Elégedettség a lappal (az adott állítással való egyetértés mértéke)

	A külső megjelenés színvonalas	A terjesztés jó	A szerkezet megfelelő	Közérdeklődésre számot tartó, aktuális témák vannak	A tudományos cikkek színvonala megfelelő	Közérdeklődésre számot tartó tudományos cikkek
Nem ért egyet						
2	2,4	2,9	1,0	1,0	3,3	4,3
3	2,4	5,7	4,8	6,2	6,2	11,0
4	7,2	13,4	15,8	19,1	25,8	33,5
5	21,1	15,8	42,1	44,0	44,5	35,4
Teljesen egyetért	66,0	51,2	34,9	28,2	16,3	12,9
Nincs válasz	1,0	11,0	1,4	1,4	3,8	2,9
Összesen	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Átlag	4,5	4,2	4,1	3,9	3,7	3,4

Az olvasók véleménye a munkahely függvényében csak két kérdésben tér el: viszonylag sokan kritizálják a lap szerkezetét a háttérintézmények dolgozó közül, ugyanakkor a főiskolai dolgozó elégedettek, az aktuális témákat pedig az *egyéb* kategóriába sorolt munkahelyeken dolgozók (nem minisztériumban, háttérintézményében ill. nem a felsőoktatásban dolgozók) hiányolják leginkább.

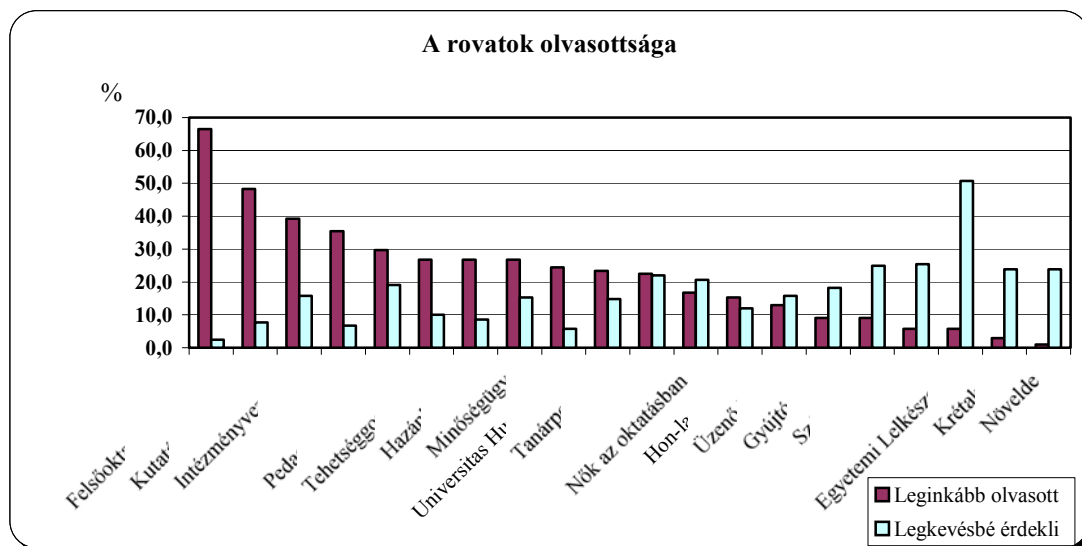
Mindez közvetve utal arra, hogy egy-egy olvasói réteg számára az aktualitás más-más témák jelent.

Az adatok arra utalnak, hogy a vélemények a munkahelyi beosztás függvényében nem szóródnak (V. táblázat)².

A leggyakrabban és legritkábban olvasott rovatok

A folyóirat részben állandó, részben időszakosan jelentkező rovatokkal rendelkezik. Közülük húszra kérdeztünk rá, megkérve az olvasókat, hogy válasszák ki azokat, amelyeket leggyakrabban illetve legritkábban olvasnak. Mindkét esetben 5 választ lehetett megadni, ezek összesítése látható a következő ábrán ill. táblázatban. (5. ábra, 5. tábla).

5. ábra

² A válaszokat minden esetben megvizsgáltuk a kérdezettek nem és életkora szerint is, azonban azt tapasztaltuk, hogy e változók mentén nincs szignifikáns eltérés. Éppen ezért a tanulmányban nem közlünk erre vonatkozó adatokat.

5. tábla

A leginkább és legkevésbé olvasott rovatok
(az adott rovatot megjelölők aránya, %)

	Rovat neve	A leginkább	A legkevésbé	A közepes olvasottság aránya
Népszerű rovatok	Felsőoktatás-Kutatás	66,5	2,4	31,1
	Kutatás-fejlesztés	48,3	7,7	44
Közepesen népszerű rovatok	Kitekintés	35,4	6,7	57,9
	Hazánk Tája	26,8	8,6	64,6
	Universitas Hungariae	24,4	5,7	69,9
	Intézményvezetés	39,2	15,8	45
Viszonylag népszerű rétegrovatok	Pedagógusképzés	29,7	19,1	51,2
	Minőségügy	26,8	15,3	57,9
	Tehetséggondozás	26,8	10,0	63,2
	Tanárportrék	23,4	14,8	61,8
	Üzenet	22,5	22	55,5
	Kevéssé népszerű rétegrovatok	Nők az oktatásban	16,7	20,6
Hon-lapjaink		15,3	12,0	72,7
Üzenő Múlt		12,9	15,8	71,3
Alacsony olvasottságú rovatok	Gyűjtőpont	9,1	18,2	72,7
	Szó-Kincs	9,1	24,9	66
	Eurydice-Web	5,7	25,4	68,9
	Egyetemi	5,7	50,7	
	Lelkészség			43,6
	Kréta kör	2,9	23,9	73,2
	Növelde	1,0	23,9	75,1

A rovatokat öt csoportba soroltuk olvasottságszemponyjából. Két, egyértelműen a legnépszerűbb rovat tartozik az első csoportba: a *Felsőoktatás-Kutatás*, amely az olvasók 2/3-át érdekli, illetve *Kutatás-fejlesztés*, amelyet körülbelül az olvasók fele jelölt meg.

A *közepesen népszerű* rovatok közé soroltuk azokat, amelyek valamivel alacsonyabb arányban kerültek a legnépszerűbbek közé, de kevesen sorolták a legkevésbé olvasott rovatok közé is. Ezek: a *Kitekintés*, a *Hazánk Tája* és az *Universitas Hungariae*.

A *viszonylag népszerű* rétegrovatok közé kerültek azok, amelyek számottevő érdeklődésre tartanak számot, de egy markáns olvasói réteget egyáltalán nem

érdekelnek. Ide tartozik az *Intézményvezetés*, a *Pedagógusképzés*, a *Minőségügy*, a *Tehetség gondozás*, a *Tanárportrék* és az *Üzenet*.

Ugyanígy találhatók olyan rovatok is, amely az olvasók széles rétegeit egyáltalán nem érdeklik, egy számottevő kisebbség számára viszont fontosak (*Nők az oktatásban*, *Hon-lapjaink*, *Üzenő múlt*).

Hat olyan rovat is található, amely iránt minden tekintetben nagyon csekély az érdeklődés, de azt nem állíthatjuk, hogy egyáltalán nem lenne rájuk olvasói igény.

Az adatok egyébként arra utalnak, hogy a lapot érdeklődés szempontjából nagyon eltérő olvasók forgatják, akik differenciált igényeket fogalmaznak meg.

A viszonylag kis elemszám csak óvatos megállapításokat tesz lehetővé az olvasók **munkahely szerinti** speciális érdeklődésével kapcsolatban, de az adatok jelzik, hogy egy-egy rovat elhagyása milyen olvasói réteget érintene érzékenyen.

A legjellegzetesebb eltérések:

- A legnépszerűbb rovat, a *Felsőoktatás-Kutatás* iránti érdeklődés az egyetemeken kisebb, mint a főiskolákban. Feltételezhető, hogy az ezzel kapcsolatos tájékozódásnak egyetemi körben sokkal inkább vannak más forrásai is. Az oktatási szférán kívüli kisebb érdeklődés a rovat iránt viszont a kérdezettek eltérő jellegű munkájával lehet összefüggésben.
- A *Kutatás-fejlesztés* rovat iránt elsősorban az oktatási szféra dolgozói érdeklődnek.
- A *Tehesség gondozás* rovat elsősorban a minisztériumi körökben olvasott, akárcsak az *Eurydice-Web* és a *Gyűjtőpont*.
- A legkevésbé kedvelt *Egyetemi Lelkészség* rovat iránt inkább csak a főiskolai dolgozók körében tapasztalható érdeklődés, gyaníthatóan egyházi jellegű főiskolákon.

6. tábla

A leginkább olvasott rovatok munkahely szerint
(a leggyakrabban olvasottként megjelölt rovatok aránya az adott munkahelyű olvasók között)

	Minisztérium	Intézet, testület	Egyetem	Főiskola	Egyéb	Együtt
Üzenet	39,4	13,3	17,1	22,5	22,9	22,5
Kutatás-fejlesztés	33,3	40,0	59,8	50,0	37,1	48,3
Felsőoktatás-Kutatás	60,6	80,0	63,4	77,5	62,9	66,5
Tehetséggondozás	45,5	33,3	23,2	27,5	17,1	26,8
Intézményvezetés	33,3	53,3	43,9	40,0	22,9	39,2
Universitas Hungariae Hazánk Tája	24,2	13,3	28,0	22,5	22,9	24,4
Kitekintés	27,3	20,0	26,8	15,0	37,1	26,8
Kitekintés	33,3	40,0	41,5	27,5	31,4	35,4
Gyűjtőpont	18,2	20,0	8,5	2,5	5,7	9,1
Pedagógusképzés	39,4	26,7	24,4	35,0	28,6	29,7
Nők az oktatásban	15,2	6,7	13,4	20,0	22,9	16,7
Minőségügy	18,2	26,7	28,0	32,5	25,7	26,8
Hon-lapjaink	12,1	6,7	15,9	17,5	20,0	15,3
Eurydice-Web	15,2	0,0	4,9	2,5	5,7	5,7
Egyetemi Lelkésztség	0,0	0,0	6,1	15,0	2,9	5,7
Tanárportrék	18,2	20,0	22,0	27,5	31,4	23,4
Krétakör	0,0	0,0	4,9	5,0	0,0	2,9
Növelde	0,0	0,0	0,0	0,0	5,7	1,0
Üzenő Múlt	21,2	0,0	17,1	5,0	11,4	12,9
Szó-Kincs	9,1	6,7	11,0	5,0	11,4	9,1

Az olvasók **munkaköre szerint** vizsgálva a leginkább olvasott rovatokat a következők állapíthatók meg

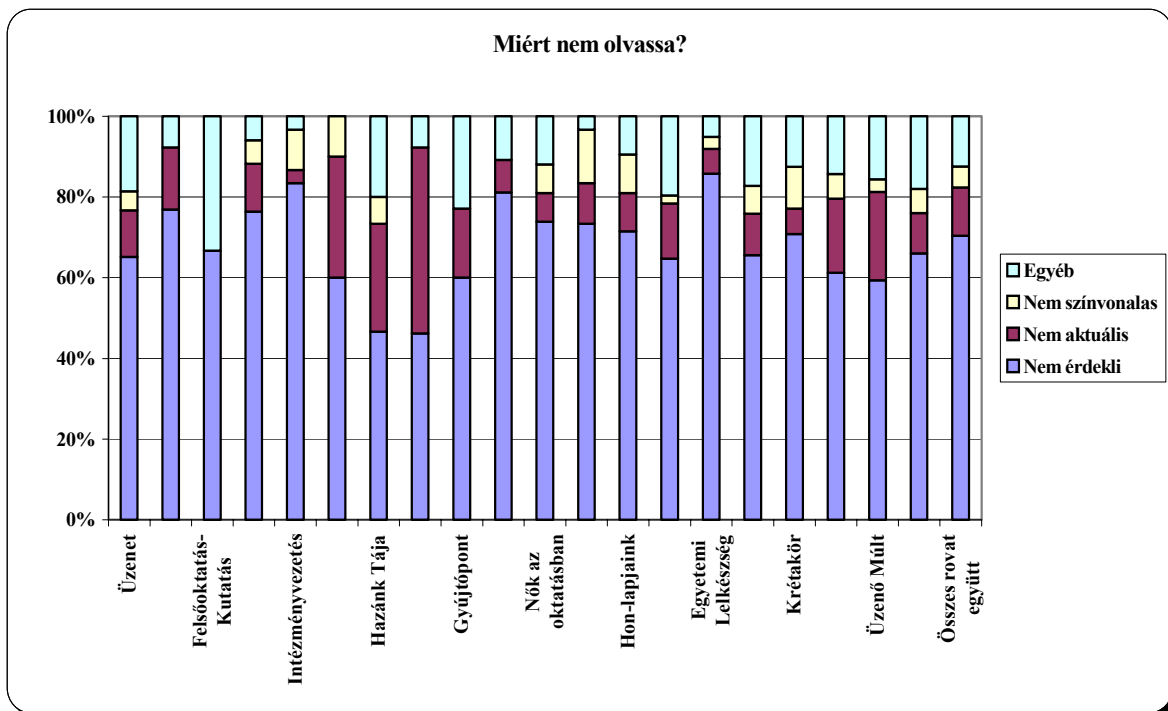
- Minden beosztásban a *Felsőoktatás-Kutatást* olvassák a legtöbben, de elsősorban a tudományos vezetők érdeklődése irányul erre a rovatra. Ugyancsak e réteg olvassa leginkább a *Kutatás-Fejlesztés* rovatot, s a *Kitekintés* is leginkább hozzájuk kapcsolható.
- A felső vezetőknek szól leginkább az *Intézményvezetés*, de nem állítható, hogy mások ne érdeklődnének az ezzel kapcsolatos témák iránt.
- A tudományos vezetők érdeklődése a legegységesebb, a másik két réteg érdeklődése jobban megoszlik.

7. tábla
A leginkább olvasott rovatok beosztás szerint

Rovat neve	Felső vezető	Egység vezető	Egyéb
Üzenet	25,0	16,3	30,2
Kutatás-fejlesztés	47,7	69,8	41,4
Felsőoktatás-Kutatás	63,6	81,4	62,1
Tehetséggondozás	22,7	30,2	28,4
Intézményvezetés	52,3	44,2	31,0
Universitas Hungariae	20,5	27,9	24,1
Hazánk Tája	18,2	18,6	32,8
Kitekintés	29,5	44,2	34,5
Gyűjtőpont	6,8	14,0	8,6
Pedagógusképzés	36,4	27,9	26,7
Nők az oktatásban	15,9	14,0	17,2
Minőségügy	29,5	30,2	25,0
Hon-lapjaink	6,8	11,6	19,0
Eurydice-Web	4,5	7,0	6,0
Egyetemi Lelkésztség	13,6	2,3	4,3
Tanárportrék	38,6	14,0	21,6
Kréta kör	2,3	0,0	4,3
Növelde	2,3	0,0	0,9
Üzenő Múlt	18,2	4,7	14,7
Szó-Kincs	4,5	2,3	13,8

Hogy az olvasók a nem olvasott rovatokat miért nem olvassák, azt a legtöbben az adott téma iránti érdeklődés hiányával magyarázzák, de magas volt a választ nem adók aránya is (36%). (Az érvényes válaszokat a 6. ábra és a 8. tábla mutatja). A gyenge színvonalra kevesen, az aktualitás hiányára egyes rovatok esetében azonban sokan hivatkoznak. Ez utóbbi különösen a *Kitekintés*, az *Universitas Hungariae* a *Hazánk Tája*, az *Üzenő Múlt* és a *Gyűjtőpont* rovatokra vonatkozik.

6. ábra

8. tábla
Miért nem olvassa a rovatokat
(okok az adott rovatot nem olvasók %-ában)

Rovat neve	Nem érdekel	Nem aktuális	Színvonal nem jó	Egyéb	Összesen
Üzenet	65,1	11,6	4,7	18,6	100,0
Kutatás-fejlesztés	76,9	15,4	0,0	7,7	100,0
Felsőoktatás-Kutatás	66,7	0,0	0,0	33,3	100,0
Tehetség gondozás	76,5	11,8	5,9	5,9	100,0
Intézményvezetés	83,3	3,3	10,0	3,3	100,0
Universitas Hungariae Hazánk Tája	60,0	30,0	10,0	0,0	100,0
Kitekintés	46,7	26,7	6,7	20,0	100,0
Kitekintés	46,2	46,2	0,0	7,7	100,0
Gyűjtőpont	60,0	17,1	0,0	22,9	100,0
Pedagógusképzés	81,1	8,1	0,0	10,8	100,0
Nők az oktatásban	73,8	7,1	7,1	11,9	100,0
Minőségügy	73,3	10,0	13,3	3,3	100,0
Hon-lapjaink	71,4	9,5	9,5	9,5	100,0
Eurydice-Web	64,7	13,7	2,0	19,6	100,0
Egyetemi Lelkészség	85,9	6,1	3,0	5,1	100,0
Tanárportrék	65,5	10,3	6,9	17,2	100,0
Kréta kör	70,8	6,3	10,4	12,5	100,0
Növelde	61,2	18,4	6,1	14,3	100,0
Üzenő Múlt	59,4	21,9	3,1	15,6	100,0
Szó-Kincs	66,0	10,0	6,0	18,0	100,0
Összes rovat együtt	70,3	12,0	5,2	12,4	100,0

4. Elképzelés a lap jövőjéről

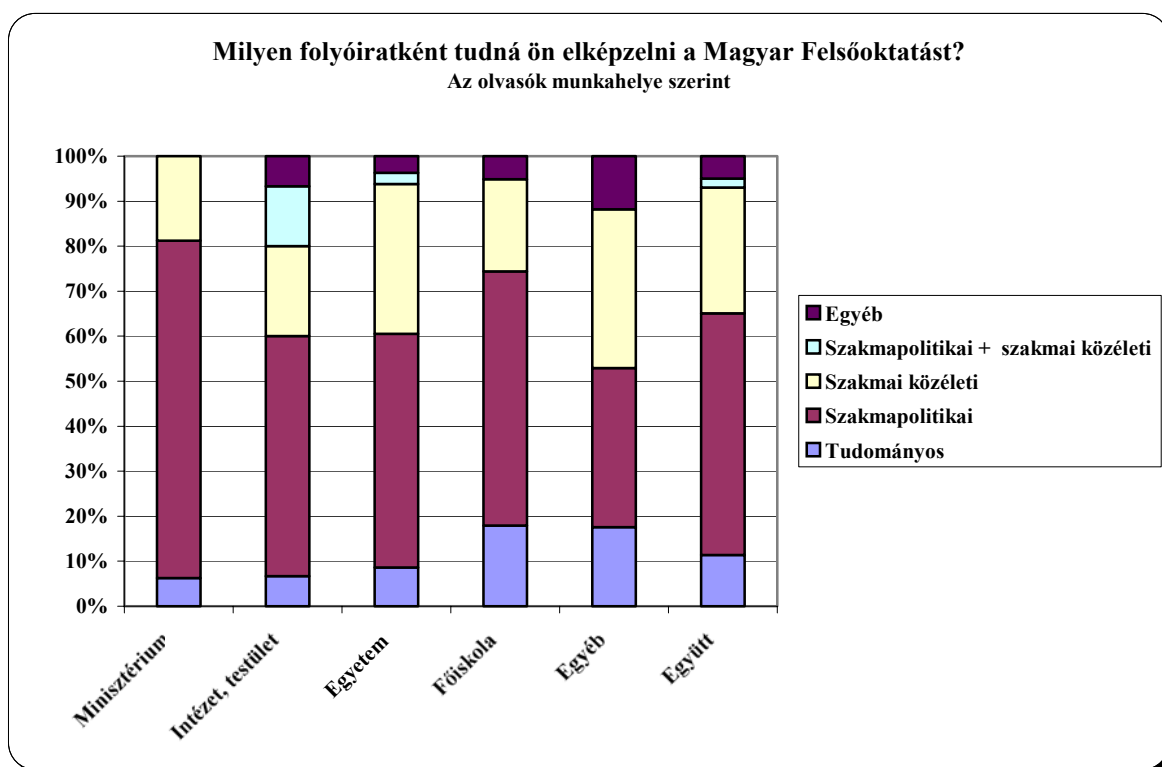
A kérdőív 3 kérdéscsoportban tárta fel az olvasók elképzelését a lap jövőjéről, ezek a folyóirat jellegére, cikkeire és kiegészítő lehetőségeire kérdeztek rá.

A *Milyen folyóiratként tudná ön elképzelni a Magyar Felsőoktatást?* kérdésre a válaszolók két választ adtak. Kiugróan magas volt az "alapvetően **szakmapolitikai folyóirat** legyen, segítő az intézmények vezetőinek tájékozódását a nemzetközi folyamatokról, a jogszabályi, pénzügyi környezetről, más intézmények működéséről" válasz (54%). A második helyen a **szakmai közélet** folyóirata legyen választ adtak az olvasók (28%), továbbá néhányan mind a két választ megjelölték (2%). Ahhoz képest, hogy a legnépszerűbbek a kutatásokról szóló rovatok, meglepően kevesen jelölték meg

az "alapvetően **tudományos folyóirat** legyen, bemutatva a különböző tudományok legfrissebb eredményeit" választ (11%). Megítélésünk szerint az ellentmondás egyféleképpen oldható fel: az olvasók szakmapolitikai folyóiratot várnak, de miután ennek a kritériumnak nem felel meg a lap (tartalmában, aktualitásában vagy színvonalában), ezért a tudományos cikkek felé fordul az érdeklődés. A kérdőív tömörsége miatt ezt bizonyítani nem tudjuk, de a meginterjúvált személyek is leginkább a nívós szakmapolitikai cikkeket hiányolták a lapból (lásd később).

Az olvasók véleménye jelentős mértékben eltér annak függvényében, hogy hol dolgoznak. Bár minden olvasói réteg többsége a szakmapolitikai arculatot látná legszívesebben, különösen erős erre az igény a minisztériumi dolgozók között. A többi olvasói réteg azonban nem ennyire egységes. A kis elemszám miatt mélyebb következtetések nem vonhatók le az adatokból. A kérdezettek munkaköre egyáltalán nem befolyásolja a lap profiljára vonatkozó elképzelést.

7. ábra

9. tábla

Ideális esetben milyen folyóiratként tudná ön elképzelni a Magyar Felsőoktatást?

Jellege	Minisz- térium	Intézet, testület	Egyetem	Főiskola	Egyéb	Együtt
Tudományos	fő 2	1	7	7	6	23
	% 6,3%	6,7%	8,6%	17,9%	17,6%	11,4%
Szakmapolitikai	fő 24	8	42	22	12	108
	% 75,0%	53,3%	51,9%	56,4%	35,3%	53,7%
Szakmai közéleti	fő 6	3	27	8	12	56
	% 18,8%	20,0%	33,3%	20,5%	35,3%	27,9%
Szakmapolitikai + szakmai közéleti	fő	2	2			4
	% 0,0%	13,3%	2,5%	0,0%	0,0%	2,0%
Egyéb	fő	1	3	2	4	10
	% 0,0%	6,7%	3,7%	5,1%	11,8%	5,0%
Összesen	fő 32	15	81	39	34	201
	% 100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Valamivel árnyaltabb képet kapunk az olvasók elképzeléséről, ha a folyóiratcikkek kívánatos témájára kérdezzük rá. A kérdezetteknek a megadott témákat kellett sorba állítaniuk fontosságuk szerint. A 8. ábra és a 10. tábla a témák átlagos sorszámát mutatja, munkahely szerinti bontásban. A magasabb érték (vagyis a hátrább helyezett témák) általában nagyobb szórással is járnak, vagyis a válaszok kevésbé egységesek.

Az adatok teljesen alátámasztják a lap fő profiljával kapcsolatos elképzelést. Az olvasók a hazai felsőoktatást elemző tanulmányokat, szakmai vitákat és aktuális információkat várják elsősorban a laptól. Az első kettőt az olvasók háromnegyede illetve kétharmada a legfontosabb három téma közé sorolta, a harmadik esetében már csak valamivel több mint a felük. A 2,6 és 3,8 közötti átlagszámok azonban azt jelzik, hogy az olvasók valamelyest megosztottak e három témában (is), de a munkahelyek szerinti válaszok arra utalnak, a megosztottság nem e vonal mentén húzódik: minden olvasói réteg ezt a három témát sorolta a legfontosabbak közé.

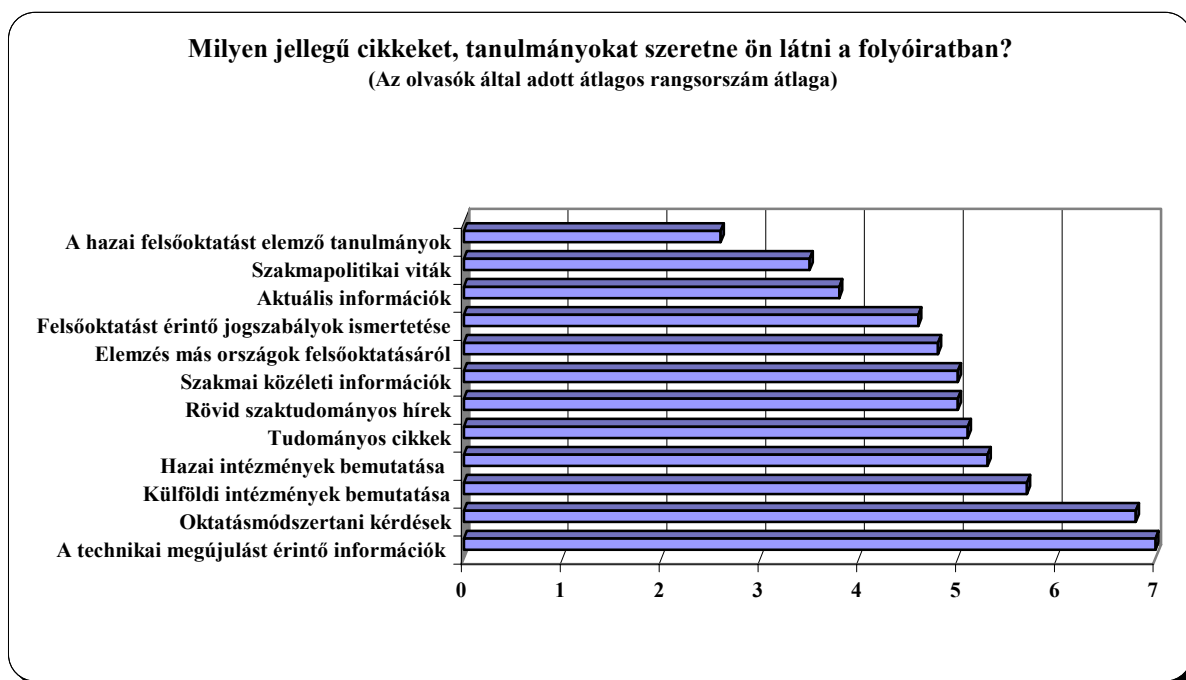
A legfontosabb témák mellé sorakoznak fel azok, amelyek középmezőnyben találhatók. Ezek azok a területek, amelyek vagy mérsékelten érintik az olvasókat, vagy nagyon megosztanak a vélemények róluk. Ezek közé már nem csak a felsőoktatás helyzetét érintő információk és az ezzel kapcsolatos kitekintés került be, hanem a

tudományos tevékenység ismertetése, az intézmények bemutatása illetve a szakmai közélet iránti igények is. Rá kell mutatnunk arra a két témára, amely erősen megosztja az olvasói réteget: a szaktudományok legfrissebb eredményeiről szóló rövid híreket illetve a kifejezetten tudományos cikkeket az olvasók csaknem fele a legfontosabb három közé sorolta, más olvasók viszont az átlagosnál lényegesen hátrébb helyezték. Az olvasók munkahelye szerint vizsgálva azt a megállapítást tehetjük, hogy a két téma iránt – különösen a mélyebb tudományos igényű cikkek iránt – a minisztériumi dolgozók, illetve az OM háttérintézményeiben dolgozók alig érdeklődnek, a felsőoktatáshoz kötődő olvasók viszont annál inkább.

A külföldi intézmények életét bemutató, az oktatás-módszertani és az oktatás technikai megújulásával foglalkozó cikkek iránti érdeklődés csekély, de egy szűkebb olvasói réteg (az olvasók 18,3%-a) ezeket is egyértelműen igényli.

8. ábra

10. tábla

Milyen jellegű cikkeket, tanulmányokat szeretne ön látni a folyóiratban?
(az olvasók által megadott rangsorszám átlaga – „1: elsősorban,... stb.)

Téma	Minisztérium	Intézet, testület	Egyetem	Főiskola	Egyéb	Együtt	Az 1-3. helyre javasolt arány
A hazai felsőoktatást elemző tanulmányok	3,2	2,1	2,3	3,0	2,2	2,6	77,8%
A felsőoktatást érintő szakmapolitikai viták	3,5	3,2	3,5	3,8	3,2	3,5	66,9%
Aktuális információk	3,9	4,3	3,8	3,9	3,3	3,8	53,5%
A hazai felsőoktatást érintő jogszabályok ismertetése, értelmezése	5,2	6,9	4,1	4,3	4,7	4,6	46,8%
Elemző tanulmányok más országok felsőoktatásával kapcsolatos tapasztalatokról	4,9	5,2	4,9	5,0	4,2	4,8	41,1%
Rövid hírek a szaktudományok legfrissebb eredményeiről	4,0	8,0	4,9	5,1	4,8	5,0	44,3%
Szakmai közéleti információk	4,4	6,6	5,2	5,1	4,0	5,0	35,4%
Tudományos cikkek, a szaktudományok legfrissebb eredményeinek ismertetése	6,5	8,9	4,7	4,9	3,3	5,1	46,7%
A különböző hazai intézmények életét, működését bemutató cikkek	5,9	6,2	5,5	5,2	4,0	5,3	37,0%
Külföldi felsőoktatási intézmények életét, működését bemutató cikkek	6,4	5,7	5,5	6,6	4,7	5,7	29,7%
Oktatás-módszertani kérdések	7,9	8,3	7,4	4,7	7,1	6,8	25,0%
A felsőoktatást technikai megújulását érintő információk, Internet	7,3	9,3	7,4	6,7	4,8	7,0	18,4%

Ha a kérdést az olvasók munkaköre szerint vizsgáljuk, akkor az olvasói igényeket tovább árnyalhatjuk (11. tábla). Rá kell mutatnunk például arra, hogy a vezetői réteg kevésbé érdeklődik a tudományos témák iránt, az átlagosnál ugyanakkor jobban a szakmai közéleti témák iránt. A tudományos vezetők ezzel szemben mélyebb tudományos cikkeket olvasnának nagyobb arányban. A három legkisebb érdeklődésre számot tartó témát mindegyik olvasói réteg hátra sorolta, legkevésbé azonban a vezetői beosztásban dolgozók.

11. tábla
Milyen jellegű cikkeket, tanulmányokat szeretne ön látni a folyóiratban?
(az olvasók munkaköre szerint)

Téma	Felső vezető	Egység vezető	Egyéb	Együtt
A hazai felsőoktatást elemző tanulmányok	3,1	2,5	2,4	2,6
A felsőoktatást érintő szakmapolitikai viták	3,7	3,2	3,5	3,5
Aktuális információk	3,2	4,6	3,7	3,8
A hazai felsőoktatást érintő jogszabályok ismertetése, értelmezése	4,5	5,2	4,5	4,6
Elemző tanulmányok más országok felsőoktatásával kapcsolatos tapasztalatokról	4,6	4,9	5,0	4,8
Rövid hírek a szaktudományok legfrissebb eredményeiről	5,3	5,3	4,8	5,0
Szakmai közéleti információk	4,3	5,2	5,1	5,0
Tudományos cikkek, a szaktudományok legfrissebb eredményeinek ismertetése	6,5	4,3	4,9	5,1
A különböző hazai intézmények életét, működését bemutató cikkek	5,2	6,0	5,2	5,3
Külföldi felsőoktatási intézmények életét, működését bemutató cikkek	5,6	6,1	5,7	5,7
Oktatás-módszertani kérdések	6,0	6,8	7,3	6,9
A felsőoktatást technikai megújulását érintő információk, Internet	6,4	7,2	7,2	7,0

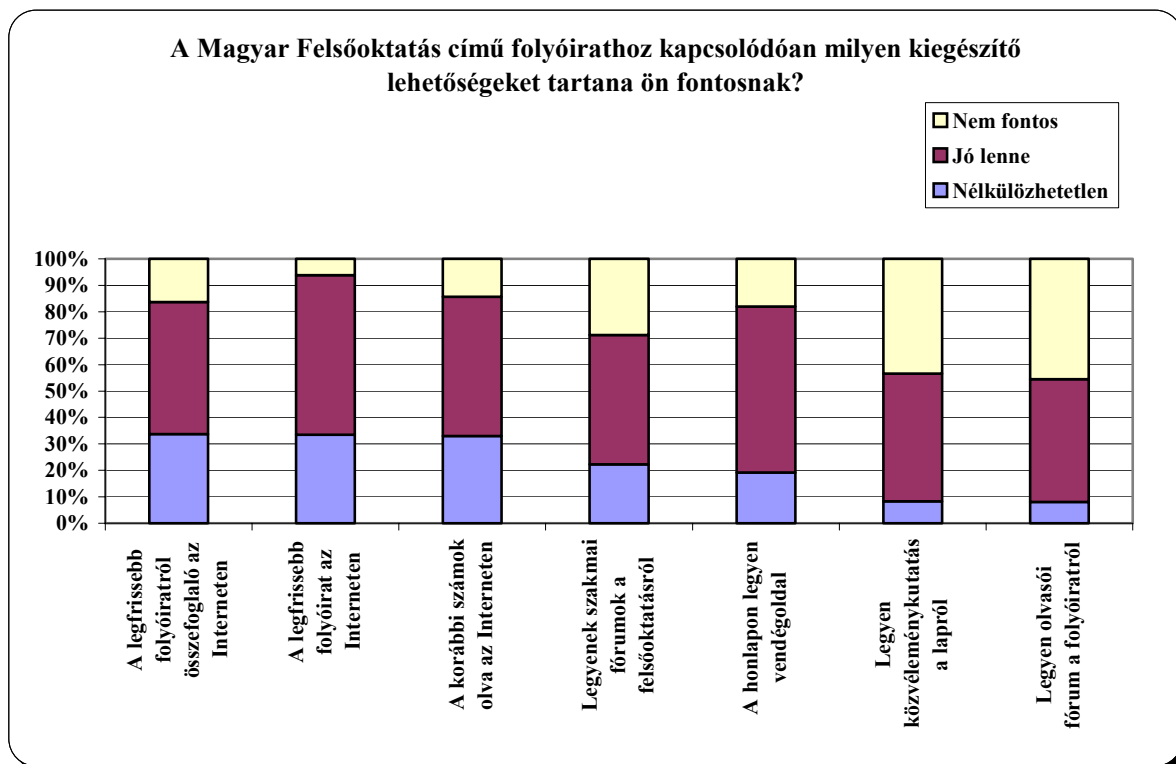
A kérdőív a folyóirathoz köthető kiegészítő lehetőségek iránti igényeket is felmérte. A kérdés elsősorban az internetes megjelenés formájára és az olvasói vélemények visszacsatolási lehetőségére koncentrált. Az eredmény összefoglalását a 12. tábla tartalmazza.

Összességében elmondható, hogy az internetes megjelenés iránti igény teljesen általános. Az olvasók egy harmada nélkülözhetetlennek ítéli a legfrissebb lapszám teljes anyagának Interneten történő megjelenését, s a többiek túlnyomó többsége is kedvezően viszonyulna ehhez a lehetőséghez. Különösen az intézményi vezetők számára lenne ez fontos. A tömör összefoglalóval kapcsolatos igény is hasonló, értelmezésünk szerint ezt a kérdezettek az első lehetőség alternatívájaként értelmezték, vagyis *legalább* egy összefoglaló megjelenését látják nélkülözhetetlennek ill. fontosnak, s ugyanekkora igény mutatkozik a korábbi lapszámok Internetre kerülésére is. A különböző jellegű munkahelyeken dolgozók között érdemi különbség nem tapasztalható, leszámítva azt, hogy a főiskolai dolgozók igényei némileg mérsékeltebbek más olvasói rétegek igényeinél.

Nyilvánvalóan szerkesztői-fenntartói döntés az Interneten történő megjelenés, de a felmérés egyértelműen mutatja, hogy az olvasói réteg egyértelműen használja az Internetet. Ezt a készített interjúk is alátámasztják. Többen jelezték, hogy különösen fontosnak tartják a régebbi lapszámok egyes cikkeinek visszakeresését. Rá szeretnék mutatni ezzel kapcsolatban arra, hogy egy-egy lappéldányt néhány esetben nem csak a címzettek, hanem mások is olvassák, így a cikkek későbbi visszakeresésére nincs mindenkinek lehetősége a nyomtatott változatban.

Kevésbé tartják nélkülözhetetlennek, de jó ötletnek ítélik az olvasók egy honlapon megnyíló vendégoldal, ahol elmondhatják véleményüket egy-egy témával kapcsolatban. A szakmai és olvasói fórumok iránti igény érzékelhetően kisebb az előzőknél, s ugyancsak mérsékelt a támogatottsága az olvasói közvélemény-kutatásnak. Ez értelmezésünk szerint részben az olvasók egy részének a folyóirat iránti mérsékelt érdeklődésére utal, részben pedig arra, hogy nincs igazán elképzelésük a folyóirat tartalmára vonatkozóan. Ez utóbbi a szerkesztőre-fenntartóra hárít nagy felelősséget az új elképzelések kitalálásában, megvalósításában.

9. ábra

12. tábla
A Magyar Felsőoktatás című folyóirathoz kapcsolódóan milyen kiegészítő lehetőségeket tartana ön fontosnak?

	Nélkülöz- hetetlen	Jó lenne	Nem fontos
A legfrissebb folyóiratot Interneten is lehessen olvasni	33,5%	60,3%	6,2%
A legfrissebb folyóiratról legyen az Interneten tömör összefoglaló	33,7%	50,0%	16,3%
A korábbi számok olvashatók legyenek az Interneten	33,0%	52,7%	14,4%
A folyóirat honlapján legyen vendégoldal, ahol reagálni lehet a folyóiratban megjelölt cikkekre, tanulmányokra	19,1%	62,8%	18,1%
A folyóirat időnként rendezzen szakmai fórumokat a felsőoktatást érintő aktuális kérdések megvitatására	22,3%	48,9%	28,8%
Legyen időnként olvasói fórum a folyóirattal kapcsolatos elképzelések, elvárások megvitatására	8,0%	46,6%	45,5%
Legyen időnként kérdőíves közvélemény-kutatás a folyóirattal kapcsolatos elvárásokról	8,3%	48,3%	43,3%

5. Az interjúk tapasztalatai

A kérdőíves felmérést kiegészítendő interjúkat készítettünk a lap néhány olvasójával. Az olvasók között fővárosiak és vidékiek, férfiak és nők, főiskolán, egyetemen ill. az Oktatási Minisztériumban vagy annak valamelyik háttérintézményében dolgozók, oktatók, könyvtárosok és más munkakörben dolgozók egyaránt vannak, vagyis a lap olvasótáborának szinte egészét felölelik. Véleményük – természetesen – nem reprezentálja az olvasók egészét, de alkalmas arra, hogy a kérdőíves felmérést kiegészítsék.

Az interjúk is egyértelműen jelzik, hogy a lappal kapcsolatos **igények, elvárások nagyon sokrétűek**, s ez a sokrétűség nem köthető egyértelműen az olvasók munkahelyének jellegéhez. A kérdezettek sokféle szemüvegen keresztül nézik a lapot, de a látásmódot nagymértékben befolyásolja az egyéni érdeklődés. A sokféle vélemény és javaslat mindezek ellenére közös elemeket is tartalmaz. A következőkben ezekre fókuszálunk, de megemlítünk néhány szórványos véleményt, javaslatot is, amennyiben érdekesnek, újszerűnek, s nem kifejezetten a kérdezett helyzetéből fakadó speciális megnyilvánulásnak ítéljük. Minden esetben utalunk arra, hogy egységes, többségi, vagy egyéni véleményt közlünk.

Akárcsak a kérdőíves felmérésből, itt is egyértelműen kirajzolódik, hogy az olvasóknak a terjesztéssel nincs problémájuk. Legyenek akár előfizetők, akár

tiszteletpéldányra jogosultak, vagy a folyóiratot könyvtárban olvasók, a lap terjesztésével elégedettek. A lapot vagy időben megkapják, vagy az esetleges késéseket nem veszik észre.

Ugyancsak egyértelmű a visszajelzés a lap külsejére, megjelenésére vonatkozóan. Többnyire szép kiállítású lapként értékelik a Magyar Felsőoktatást, mindössze két kritikai megjegyzéssel találkoztunk: az egyik szerint kissé konzervatív a megjelenése, a másik szerint túlságosan sok a képanyag, ami nem illik egy ilyen újságba, amely – a kérdezett olvasó szerint – inkább mélyebb, elemző tanulmányokat közöl, illetve kell, hogy közöljön.

A kérdezett olvasók egyik – nagyobb – része, személyesen kapja a lapot, s ritka eseteket leszámítva – nem adja tovább. Elsősorban a könyvtári lapok azok, amelyeket többen olvasnak. Az egyértelműen kiderül, hogy a folyóiratnak nincs kisugárzó hatása, **nem szerveződik köré közélet**. Az olvasók a tartalomjegyzéket tekintik a legfőbb információforrásnak, még elvétve is alig fordul elő, hogy azonos munkahelyen dolgozók felhívják egymás figyelmét egy-egy cikkre.

A lap iránti érdeklődés két formájával találkoztunk. Az olvasók **egyik** – nagyobbik – **része rendszeresen kézbe veszi a lapot**, s az érdekesebbnek gondolt cikkeket, anélkül, hogy különösebb konkrét célja lenne vele, elolvassa. A **másik olvasói réteg rendszertelenebb az olvasásban, de céltudatosabb a keresésben**. Ők alkalmanként egy-egy témát igyekeznek körbejárni, s ehhez gyűjtik az információkat. Ez utóbbi olvasói igény kapcsán merült fel az Interneten való megjelenés és egy erre épülő keresőrendszer igénye.

A lap szerkezetét érte a legtöbb bírálat. A kérdezett olvasók nagyrészt egyetértenek abban, hogy **túlságosan sok a rovat**, túl sok mindennel foglalkozik a lap, sok a fölösleges téma. Egyes vélemények szerint jót tenne a lapnak az is, ha az egyes rovatok markánsabban elkülönülnének egymástól. Nem csak, vagy nem annyira tartalmilag, mint inkább megjelenésében.

A rovatok számának csökkentése gyakorlatilag a legkisebb közös nevezője a véleményeknek, mert abban már nagyon **jelentős az eltérés, hogy mely rovatok maradjanak, s melyek maradjanak el**. Vannak olyan rovatok, amelyek léte egyes olvasókból értetlenséget vált ki, míg más olvasó számára éppen az a legérdekesebb. Ebben a megközelítésben profilt tisztítani nagyon nehéz, minden olvasó igényét

kielégíteni lehetetlen. (Három ilyen témával is találkoztunk: az egyházi, a női és az irodalmi rovatra vonatkozóan tértek el markánsan a nézetek.)

Egy esetleges profiltisztítást csak oly módon lehet megvalósítani, s erre többen is utaltak, hogy **tisztázni kell, kinek is szól a lap**, milyen olvasói réteget akarnak elérni. Ez egyben erős kritikája is a lapnak: túl sokféle olvasói igényt akar kiszolgálni, mindenbe belekap, eközben pedig elvész a lényeg. Néhányan némi változást tapasztaltak ezen a téren, de a kérdezettek többsége nem jelzett ilyet.

Hogy mi a *lényeg*, abban vannak ugyan hangsúlybeli eltérések, de ez a másik pont, amiben mégiscsak viszonylag jelentős az egyetértés: a **magyar felsőoktatás helyzete, problémái, fejlesztése, igazodása az európai trendekhez**. Ezen belül mindenkit más érdekel: valakit a finanszírozás, valakit a tartalmi kérdések, mást az akkreditáció, vagy a bolognai folyamat, de az ezzel kapcsolatos elvárások nem annyira egymást kizáró, mint inkább egymást kiegészítő tartalmi elvárásoknak látszanak.

A lapban megjelenő információk **aktualitására** vonatkozó vélemények eltérnek, bár a kérdezettek többsége **elégedett**.

Többen jelezték, hogy **szívesen vennének tematikus számokat kézbe**, de legalábbis fontosnak tartanak, hogy legalább egy-egy tematikus rovat legyen, amely valamilyen aktuális témát alaposan körbejár. Többször előfordult az a vélekedés, hogy a cikkek témája esetleges, s így aztán még a megjelenő aktuális témák sincsenek igazán feldolgozva.

A **cikkek igényességével** az olvasók általában **elégedettek** voltak, vagyis úgy gondolják, hogy ami megjelenik a folyóiratban, azzal nincs különösebb gond.

Hogy milyen jellegű legyen a lap, abban külföldi minták nem játszottak szerepet a kérdezettek esetében. Többségük nem ismer külföldi felsőoktatási lapokat, s akik igen, azok sem tudtak egyértelmű mintát állítani a Magyar Felsőoktatás elé. Inkább csak szórványos ötletek vetődtek fel, mint pl. egy alkalmanként megjelenő melléklet, akár CD-ROM-on, amely praktikus információkat (pl. álláshirdetéseket, intézménycímeket, stb. tartalmazna).

Két további kérdésben tapasztalható jelentős egyetértés. Az egyik, hogy ha megjelennek a lapban a minisztériumi állásfoglalások, tervezetek, koncepciók (van, aki ezt teljességgel szükségtelennek tartja!), akkor **se váljon a lap a minisztérium**

szócsövévé. Eltérő megfogalmazásban, de szinte mindenki óvott attól, hogy politikai irányban mozduljon el a folyóirat.

A másik, amiben még erősebb volt az egyetértés, hogy – szigorúan szakmai megközelítésben – **jeljenek meg a felsőoktatás fejlesztésével, működésével kapcsolatos eltérő nézőpontok, s legyenek ezzel kapcsolatos szakmai viták.** Teljesen egyértelmű, hogy itt nem az álláspontokról *szóló* ismertetések, cikkek iránti igényről van szó, hanem az álláspontokat képviselő szervezetek, személyek álláspontjának *közvetlen megjelenéséről*, s az ezzel kapcsolatos reflektálási lehetőségről.

6. Összegzés

Tekintettel arra, hogy a felmérés, s így a tanulmány is rövid volt, összegzésként is csupán egyetlen dologra szeretnénk felhívni a figyelmet. Mégpedig arra, hogy a lappal kapcsolatos olvasási szokások és a megfogalmazott olvasói igények között feszültség tapasztalható. Az elképzelések egy friss (de nem napi) információkkal teli, hanem mélyebb, elemző tanulmányokat tartalmazó, a nézőpontokat, érdekeket markánsan megjelenítő szakmapolitikai folyóiratot jeleznek, amely emellett a tudományos eredményekről is hírt ad (az olvasók igényeinek megfelelően szintén nem felszínesen). Ehelyett egy nagyon sokszínű, de sokszínűségében kissé koncepciótlannak tűnő lapból kénytelenek az olvasók „kimazsolázni” ilyen-olyan, nem feltétlenül a *fő* érdeklődésüknek, igényüknek megfelelő cikkeket. Kétségtelen, hogy találunk ilyeneket, ezek színvonalasan meg is vannak írva, de ezen a módon csak rétegigények elégíthetők ki. A fősodor (és ezt megelőzően a fő olvasói kör) meghatározásának hiánya szükségszerűen vezetett a sok rovathoz, amelyet ennek megfelelően nem a probléma gyökereként, inkább következményeként értékelhetünk.

Melléklet

Táblázatok

I. táblázat
Mióta olvasója a lapnak?

Év	Fő	%
1-4 év	96	46,6
5-9 év	55	26,7
10-14 év	49	23,8
15 évnél régebben	6	2,9
Összesen	206	100,0

II. táblázat
Milyen módon jut el a lap önhöz?

	Fő	%
Kap egy példányt	110	53,1
Könyvtárban	75	36,2
Egyéb módon	22	10,6
Összesen	207	100,0

III. táblázat
Milyen gyakran olvassa a lapot?

	Fő	%
Rendszeresen	121	58,5
Alkalmanként	80	38,6
Megkapom, de nem olvasom	6	2,9
Összesen	207	100,0

IV. táblázat
Elégedettség a lappal munkahely szerint súlyozott átlagok

Munkahely	Szerkezete megfelelő	Közérdeklődésre számot tartó aktuális témák	Közérdeklődésre számot tartó tudományos cikkek	A tudományos cikkek színvonalas ismertetések	Külső megjelenés	Terjesztéssel nincs gond
Minisztérium	4,2	3,9	3,6	3,7	4,6	4,4
Intézet	3,6	3,9	3,5	3,5	4,3	4,0
Egyetem	4,0	4,0	3,6	3,7	4,4	4,3
Főiskola	4,4	4,2	3,5	3,8	4,6	4,3
Egyéb	4,1	3,6	3,4	3,6	4,3	4,1
Együtt	4,1	4,0	3,5	3,7	4,5	4,2

V. táblázat

Elégedettség a lappal beosztás szerint súlyozott átlagok

Beosztás	Szerkezete megfelelő	Közérdeklődésre számot tartó aktuális témák	Közérdeklődésre számot tartó tudományos cikkek	A tudományos cikkek színvonalas ismertetései	Külső megjelenés	Terjesztéssel nincs gond
Felső vezető	4,2	4,0	3,4	3,6	4,7	4,1
Egység vezető	4,1	4,0	3,4	3,7	4,3	4,2
Egyéb	4,0	3,9	3,4	3,6	4,4	4,3
Együtt	4,1	3,9	3,4	3,6	4,5	4,2

VI. táblázat

A legritkábban olvasott rovatok munkahely szerint
(a legritkábban olvasottként megjelölt rovatok aránya az adott munkahelyű olvasók között)

	Minisztérium	Intézet, testület	Egyetem	Főiskola	Egyéb	Együtt
Üzenet	12,1	13,3	29,3	20,0	22,9	22,0
Kutatás-fejlesztés	12,1	0,0	8,5	5,0	8,6	7,7
Felsőoktatás-Kutatás	0,0	0,0	3,7	0,0	5,7	2,4
Tehetséggondozás	9,1	6,7	12,2	10,0	8,6	10,0
Intézményvezetés	6,1	0,0	22,0	12,5	22,9	15,8
Universitas Hungariae	6,1	0,0	6,1	7,5	5,7	5,7
Hazánk Tája	6,1	13,3	7,3	17,5	2,9	8,6
Kitekintés	6,1	6,7	6,1	7,5	8,6	6,7
Gyűjtőpont	6,1	20,0	25,6	20,0	11,4	18,2
Pedagógusképzés	18,2	0,0	20,7	20,0	22,9	19,1
Nők az oktatásban	12,1	13,3	25,6	20,0	20,0	20,6
Minőségügy	15,2	20,0	17,1	7,5	20,0	15,3
Hon-lapjaink	12,1	20,0	13,4	10,0	8,6	12,0
Eurydice-Web	21,2	6,7	32,9	22,5	22,9	25,4
Egyetemi Lelkészség	63,6	60,0	47,6	50,0	40,0	50,7
Tanárportrék	18,2	40,0	18,3	5,0	2,9	14,8
Kréta kör	24,2	33,3	26,8	22,5	14,3	23,9
Növelde	42,4	13,3	25,6	20,0	11,4	23,9
Üzenő Múlt	27,3	6,7	12,2	15,0	20,0	15,8
Szó-Kincs	42,4	13,3	24,4	27,5	11,4	24,9

VII. táblázat
A legritkábban olvasott rovatok beosztás szerint

Rovat neve	Felső vezető	Egység vezető	Egyéb
Üzenet	15,9	27,9	22,4
Kutatás-fejlesztés	6,8	2,3	9,5
Felsőoktatás-Kutatás	0,0	4,7	2,6
Tehetséggondozás	9,1	9,3	10,3
Intézményvezetés	4,5	23,3	18,1
Universitas Hungariae	4,5	9,3	4,3
Hazánk Tája	13,6	7,0	7,8
Kitekintés	9,1	4,7	6,0
Gyűjtőpont	20,5	9,3	20,7
Pedagógusképzés	22,7	25,6	15,5
Nők az oktatásban	22,7	25,6	18,1
Minőségügy	13,6	20,9	13,8
Hon-lapjaink	6,8	23,3	10,3
Eurydice-Web	29,5	23,3	24,1
Egyetemi Lelkészség	36,4	51,2	56,0
Tanárportrék	15,9	9,3	16,4
Kréta kör	27,3	20,9	25,0
Növelde	31,8	27,9	20,7
Üzenő Múlt	20,5	14,0	14,7
Szó-Kincs	36,4	27,9	19,8

Interjúalanyok

Bárdossy Ildikó, Pécsi Tudományegyetem

Bársony János, Pollack Mihály Műszaki Főiskola,

Bartha Zita, Hallgatói Információs Központ

dr. Brückner Huba, Fulbright Bizottság

Csépai János, Budapesti Közgazdaságtudományi és Államigazgatási Egyetem

Gémes Attila, Magyar Akkreditációs Bizottság

Matiscsák Attila, Oktatási Minisztérium

Szigeti Jenő, Adventista Főiskola

Szövényi Zsolt, Oktatási Minisztérium

Dr Marton János könyvtárigazgató, Szegedi Tudományegyetem

Pálfi Ágnes docens, Kodolányi János Főiskola

Dr Tidrenczel Sándor – Debreceni Egyetem

Voit Pál könyvtárigazgató, Modern Műszaki Tudományok Főiskolája, Tatabánya

2004. február

Kérdőív

a *Magyar Felsőoktatás* című folyóirat olvasói részére

Kérjük, hogy a válaszok melletti számok bekarikázásával
jelezzé válaszát,
vagy a kipontozott helyekre írja be véleményét!

7. Mióta olvasója ön a lapunknak?

Kb. .... éve

8. Milyen módon jut el önhöz a lap?

1. Rendszeresen kapok egy példányt
2. Intézményünk, tanszékünk könyvtárában
3. Egyéb módon jutok hozzá, éspedig: .....

9. Milyen gyakran olvassa a lapot?

1. Rendszeresen
2. Alkalmanként
3. Megkapom, de általában nem olvasom

10. Mennyire elégedett ön a jelenlegi folyóirattal?

Kérjük, jelölje meg, milyen mértékben ért egyet a következő állításokkal!

(1=egyáltalán nem értek egyet, 5=teljesen egyetértek)

	Nem igaz → Igaz				
	1	2	3	4	5
A folyóirat szerkezete megfelelő.					
A folyóirat közérdeklődésre számot tartó aktuális témákkal foglalkozik.					
A folyóirat közérdeklődésre számot tartó tudományos cikkeket közöl.					
A tudományos cikkek színvonalas ismertetéseket jelentenek az adott tudományágban.					
A folyóirat külső megjelenése színvonalas.					
A folyóirat terjesztésével nincsenek gondok.					

2004. február

11. Melyik rovatunkat olvassa leginkább, melyik érdeklí legkevésbé?*Kérjük, jelöljön meg legfeljebb öt-öt rovatot!*

A leggyakrabban olvasott	A rovat neve	A legritkábban olvasott
1	Üzenet	1
2	Kutatás–Fejlesztés	2
3	Felsőoktatás–Kutatás	3
4	Tehetséggondozás	4
5	Intézményvezetés	5
6	Universitas Hungariae	6
7	Hazánk Tája	7
8	Kitekintés	8
9	Gyűjtőpont	9
10	Pedagógusképzés	10
11	Nők az oktatásban	11
12	Minőségügy	12
13	Hon-lapjaink	13
14	Eurydice–Web	14
15	Egyetemi Lelkésztség	15
16	Tanárportrék	16
17	Krétakör	17
18	Növelde	18
19	Üzenő Múlt	19
20	Szó–Kincs	20

12. A legritkábban olvasott rovatokat miért nem olvassa?*Kérjük, a fent megjelölt rovatokra vonatkozóan töltsse ki az alábbi táblázatot!*

	A nem olvasott rovatok kódja:				
	.....	.....	.....	.....	.....
A téma nem érdekel	1	1	1	1	1
Nem eléggé aktuálisak a témák	2	2	2	2	2
A cikkek, tanulmányok színvonala nem kielégítő	3	3	3	3	3
Egyéb, éspedig:	4	4	4	4	4

2004. február

13. Ideális esetben milyen folyóiratként tudná ön elképzelni a *Magyar Felsőoktatást*?

Kérjük, csak egyet jelöljön meg!

1. Alapvetően **tudományos folyóirat** legyen, bemutatva a különböző tudományok legfrissebb eredményeit.
  2. Alapvetően **szakmapolitikai folyóirat** legyen, segítendő az intézmények vezetőinek tájékozódását a nemzetközi folyamatokról, a jogszabályi, pénzügyi környezetről, más intézmények működéséről.
  3. A **szakmai közélet** folyóirata legyen.
  4. **Egyéb** jellege legyen, éspedig: .....
- .....

14. Milyen jellegű cikkeket, tanulmányokat szeretne ön látni a folyóiratban?

Kérjük, rangsorolja a megadott lehetőségeket (1= a leginkább érdekelt).

Csak olyan lehetőségeket rangsoroljon, amelyeket ön fontosnak tart!

Téma	Sorszám
Tudományos cikkek , a szaktudományok legfrissebb eredményeinek ismertetése	
Rövid hírek a szaktudományok legfrissebb eredményeiről	
A hazai felsőoktatást elemző tanulmányok	
A felsőoktatást érintő szakmapolitikai viták	
A hazai felsőoktatást érintő jogszabályok ismertetése, értelmezése	
Aktuális információk	
A különböző hazai intézmények életét, működését bemutató cikkek	
Szakmai közéleti információk	
Elemző tanulmányok más országok felsőoktatásával kapcsolatos tapasztalatokról	
Külföldi felsőoktatási intézmények életét, működését bemutató cikkek	
A felsőoktatást technikai megújulását érintő információk, Internet	
Oktatásmódszertani kérdések	
Egyéb , éspedig:	
Egyéb , éspedig:	

2004. február

15. A Magyar Felsőoktatás című folyóirathoz kapcsolódóan milyen kiegészítő lehetőségeket tartana ön fontosnak?

	Nélkülöz- hetetlen	Jó lenne	Nem fontos
A legfrissebb folyóiratot Interneten is lehessen olvasni	1	2	3
A legfrissebb folyóiratról legyen az Interneten tömör összefoglaló	1	2	3
A korábbi számok olvashatók legyenek az Interneten	1	2	3
A folyóirat honlapján legyen vendégoldal, ahol reagálni lehet a folyóiratban megjelölt cikkekre, tanulmányokra	1	2	3
A folyóirat időnként rendezzen szakmai fórumokat a felsőoktatást érintő aktuális kérdések megvitatására	1	2	3
Legyen időnként olvasói fórum a folyóirattal kapcsolatos elképzelések, elvárások megvitatására	1	2	3
Legyen időnként kérdőíves közvéleménykutatás a folyóirattal kapcsolatos elvárásokról	1	2	3

Kérjük, a továbbiakban adjon meg néhány önre vonatkozó információt annak érdekében, hogy az egyes olvasói rétegek eltérő elképzeléseiről is információt kapjunk!

16. Hol dolgozik ön?

1. Minisztériumban
2. Minisztériumi intézetben, testületben
3. Egyetemen
4. Főiskolán
5. Egyéb intézményben

17. Milyen beosztásban?

1. Felső vezető (igazgatási intézményben: főosztályvezető vagy magasabb vezető, tudományos intézményben: rektor, rektorhelyettes, főigazgató, dékán, intézetvezető, egyéb intézményben: intézményvezető)
2. Felsőfokú oktatási intézményben: tudományos egység vezetője (tanszékvezető), könyvtárvezető
3. Egyéb beosztás

18. Az ön neme

1. nő
2. férfi

19. Életkora

1. 40 év alatt
2. 40-60 éves
3. 60 év felett